

1

Den 21. juli 1983

Winnie Maas døde, fordi hun fortrød.

Bagefter var der dog også dem, der påstod, at hun var død, fordi hun var smuk og dum. Hvilket som bekendt er en farlig kombination.

Eller også påstod man, at hun havde været for godtroende og havde stolet på de forkerte mennesker.

Eller også sagde man, at hun var død, fordi hendes far havde været en skiderik og havde ladet familien passe sig selv, længe før Winnie havde lagt sutteflasken eller bleerne på hylden.

Der var også dem, der mente, at Winnie Maas havde gået med lidt for korte kjoler og lidt for snævre bluser, og at det egentlig var hendes egen skyld det hele.

Ingen af alle disse forklaringer var vel totalt usande. Men det afgørende havde nu alligevel været det, at hun fortrød.

Sekundet før hun ramte jorden og smadrede kraniet mod den ubarmhjertige stålskinne, havde hun oven i købet selv kunnet se det.

Hun tørrede en smule overskydende læbestift af og betragtede sit billede i spejlet. Spærrede øjnene op og spekulerede på, om hun skulle tage lidt mere kajal på. Det var besværligt at tænke på at skulle spærre øjnene op hele tiden – så var det meget enklere med en smule ekstra farve i underkanten. Hun lavede en tynd linje med blyanten, lænede sig frem mod spejlet og kontrollerede resultatet.

Nydeligt, tænkte hun og vendte så opmærksomheden mod munden. Viste tænderne frem. De var regelmæssige og hvide, og tandkødet sad gudskelov højt oppe under overlæben – ikke som hos Lisa Paaske, der ganske vist så godt ud med sine skrå, grønne øjne og høje kindben, men som altid var nødt til at gå rundt og være alvorlig eller i det mindste måtte nøjes med at smile lidt gådefuldt. Bare på grund af sit nedhængende tandkød. Bvadr, tænkte Winnie Maas. Det måtte være besværligt.

Hun så på uret. Kvart i ni. Det var nok ved at være på tide at

komme af sted. Hun rejste sig, åbnede skabsdøren og kiggede lidt på sig selv i hel figur. Hun forsøgte sig også med nogle poseringer, hvor hun skiftevis skød brysterne og underlivet frem. Det så godt ud både foroven og forned; hun havde lige fjernet fire hår, der var krøbet ud og havde sat sig fast i faretruende nærhed af bikini-linjen. Lyse hår ganske vist, men alligevel.

Perfekt, havde Jürgen sagt. Du har fandeme en perfekt krop, Winnie.

Eller lækker. Som Janos havde sagt. Det kunne hun tydeligt huske. Du er simpelthen så skide lækker, Winnie, at jeg bliver liderlig, bare jeg går forbi dit hus.

Hun smilede, da hun kom til at tænke på Janos. Af alle dem, hun havde kendt, så havde Janos været den bedste. Han havde gjort det alt sammen på den helt rigtige måde. Havde også haft følsomhed og ømhed – det som de plejede at skrive om i *Flash* og *Girl-zone*.

Janos. Jo, på mange måder var det lidt træls, at det ikke var blevet Janos.

Men skide være med det, tænkte hun og slog sig på lårene. Der var ingen mening i at græde over spildt mælk. Hun gravede et par tangatrusser frem fra kommoden, men kunne ikke finde en ren bh. Så det opgav hun. Det var heller ikke nødvendigt. Hendes bryster var ret små, og desuden var de så faste, at de sagtens kunne holde sig oppe ved egen kraft. Hvis der i det hele taget var noget, hun ønskede sig ved sin egen krop, så var det nok lidt større bryster. Ikke meget større, bare en anelse. Dick havde ganske vist sagt, at hun havde verdens flotteste patter, og han havde suget dem og klemt dem, så det havde gjort ondt flere dage efter – men nogle gram ekstra ville nu ikke have skadet.

Nå, det kom vel, tænkte hun. Hev T-shirten over hovedet og trak den stramme nederdel på. Ja, snart ville der nok komme både gram og pund og kilo. Det var bare at vente. Hvis hun altså ikke ...

Hvis hun altså ikke.

Fandens også, tænkte hun og tændte en cigaret. Jeg er jo ikke mere end seksten. Mor var sytten i sin tid, og se engang hvordan hun ser ud i dag.

Hun kontrollerede sit spejlbillede en sidste gang i spejlet over bordet, slikkede forsigtigt sine læber og begav sig på vej.

Frieders Mole klokken halv ti, havde han sagt. Han ankom med toget klokken ni og ville gerne hjem og tage et brusebad først. Det var da klart, at han gerne måtte det. Hun kunne godt lide fyre, der holdt sig rene. Nyvasket hår og ingen jord under neglene, det var en måde at vise klasse på. Desuden var det tre uger siden, de sidst havde mødtes. Han havde været oppe i Saaren hos en morbror. Havde arbejdet deroppe og holdt ferie også; de havde snakket i telefon et par gange – havde diskuteret “problemet”, men hun havde ikke fortalt ham, at hun havde skiftet mening. Det ville hun gøre i aften. Det var bedre at sige den slags ansigt til ansigt. Sådan havde hun tænkt.

Aftenen var varm. Da hun kom ned på stranden, følte hun sig næsten svedig efter den korte gåtur. Men der var køligere hernede. En let og behagelig brise blæste ind ude fra vandet. Hun trak sine espadrillos af og begyndte at gå barfodet i sandet. Det var dejligt at mærke sandskornene kilde mellem tærne. Næsten som at være barn igen. Det sled naturligvis på neglelakken, men hun ville alligevel tage skoene på igen i god tid, før hun nåede frem, tænkte hun. Inden hun skulle møde Ham. Hun tænkte altid på ham som Ham med stort H. Det fortjente han. Selvom han nok ville have hende til at tage skoene af igen, hvis han ville være sammen med hende. Det slog hende i det samme. Men det ville sikkert være lige meget med tåneglene i den situation. Det plejede ikke at være hendes tær, han var mest interesseret i under de omstændigheder.

Og hvorfor skulle han i øvrigt ikke have lyst til at være sammen med hende? De havde jo for pokker ikke set hinanden i enormt lang tid.

Hun stoppede op og tændte en ny cigaret. Gik lidt tættere på vandet, hvor sandet var fastere, og hvor det var lettere at gå. Stranden var ret øde på denne tid af døgnet, men dog ikke helt mennesketom. Hun så et par joggere og en mand med en hund, og hun vidste, at der lå unge mennesker og kælede på tæpper oppe mellem klitterne. Det gjorde der altid om sommeren. Det havde hun selv gjort, og måske ville hun komme til at ligge der igen i aften. Om en times tid.

Måske og måske ikke.

Det afhæng nok af, hvordan han ville reagere. Hun begyndte at tænke over det. Ville han blive sur? Ville han gribe fat i hende og ryste hende, som han havde gjort den gang i Horsens, hvor hun

havde været høj af hash og havde sagt noget om, at Matti Fregge havde flotte muskler?

Eller ville han forstå og være enig med hende?

Måske ville han overtale hende. Det kunne naturligvis ikke helt udelukkes. Måske ville hans store kærlighed få hende til at skifte mening. Det og så pengene naturligvis. Ville det ende på den måde?

Nej, det troede hun ikke. Hun følte sig stærk og sikker på det her. Hvordan det så var kommet. Men måske var det udsprunget af, at hun havde fået lov til at være alene nogle uger og tænke sig om.

Men uanset hvad, så vidste hun, at hans kærlighed var stor. Det sagde han altid – ja nærmest hver eneste gang, de var sammen. Det ville blive de to engang, det havde de vidst længe. Derfor behøvede de ikke tvivle. Eller have hastværk.

Hvad de derimod havde brug for, var penge.

Penge til mad. Til cigaretter og tøj og måske til at betale for et sted at bo. Navnlig lidt senere. Der ville de naturligvis få brug for penge. Det var jo også derfor, de havde gjort det, de havde gjort ...

Tankerne begyndte at vandre i hendes hoved nu, og hun kunne mærke, hvor svært det var at få styr på det alt sammen. Hvor svært det var at få orden på det hele. Der var så mange hensyn, man skulle tage, når man begyndte at tænke på den måde, og til sidst vidste man hverken ud eller ind. Sådan endte det næsten altid; det ville være fedt, hvis man havde en anden til at træffe beslutningerne. Sådan plejede hun at tænke. En anden til at tage de svære beslutninger, så man kunne nøjes med at tænke på det, som man havde lyst til at tænke på.

Måske var det også derfor, hun var forelsket i netop ham? Det slog hende. I *Ham*. Han kunne godt lide at tage beslutninger om den slags, der var stort og kompliceret. Som det de var i gang med. Jo, det var sikkert netop derfor, hun elskede ham og ville være hans. Akkurat derfor. Også selv om det var gået galt med det sidste, de havde lavet, og hun havde været nødt til at skifte mening. Altså.

Hun nåede frem til molen og så sig om i det hendøende skumringslys. Han var ikke kommet endnu, hun var et par minutter for tidligt på den. Hun kunne godt være fortsat ud langs stranden for

at gå ham i møde. Han ville komme fra den anden side, fordi han boede ude i nærheden af Klimmerstoft. Men det lod hun være med. I stedet satte hun sig på en af de lave stensøjler, der løb på begge sider af molen. Og tændte sig en ny cigaret, selv om hun egentlig ikke havde lyst til det. Samtidig forsøgte hun at tænke på noget behageligt.

Han dukkede op et kvarter senere. Lidt forsinket, men ikke meget. Hun kunne se hans hvide skjorte nærme sig i det gennemsigtige mørke, længe før han nåede frem. Men alligevel blev hun siddende og ventede på ham, til han var næsten fremme. Så rejste hun sig. Slog armene om halsen på ham og trykkede sig ind til ham med hele kroppen. Kyssede ham også.

Hun bemærkede, at han smagte en smule af alkohol. Men ikke meget.

“Du er tilbage.”

“Ja.”

“Har du haft det godt?”

“Mægtigt.”

Der blev stille lidt. Hans hænder holdt hårdt fast om hendes overarme.

“Der var noget,” sagde hun så.

“Ja?”

Han løsnede grebet en smule.

“Jeg har bestemt mig om.”

“Bestemt dig om?”

“Ja.”

“Hvad fanden mener du med det?” sagde han. “Giv mig en forklaring.”

Hun forklarede. Havde svært ved at finde de rigtige ord, men efter en tid virkede det, som om han forstod, hvad hun mente. Til at begynde med svarede han ikke, og hun kunne ikke se hans ansigt tydeligt i mørket. Han havde sluppet hende helt nu. Der gik et halvt minut eller måske et helt, mens de bare stod der. Stod der og åndede i takt med havet og bølgerne – sådan følte det i hvert fald – og der var noget i luften, som var lidt ubehageligt.

“Vi går en tur,” sagde han så og lagde armen om skuldrene på hende. “Vi går en tur og snakker lidt. Jeg har en ide.”

2

Juli 1999

Helmut havde modsat sig det hele lige fra begyndelsen.

Da hun senere forsøgte at se tilbage på det, så måtte hun i hvert fald give ham det. Griller, havde han sagt. Fikse ideer.

Han havde sænket avisen og gloet på hende et par sekunder med sine blege øjne, mens han langsomt åbnede og lukkede munden og rystede på hovedet.

Fatter ikke, hvad det skal gøre godt for. Unødvendigt.

Mere var der ikke. Helmut var ikke af den slags, der strøede om sig med ordene. Han var mere kommet af sten end af jord i det hele taget og var helt klart på vej tilbage til det, han var kommet af.

Af sten er du kommet, til sten skal du atter blive. Hun havde tænkt den tanke før.

På godt og ondt naturligtvis. Hun vidste jo, at det ikke var storm og ild, hun havde søgt, da hun besluttede sig for at tage ham – at det ikke var kærligheden og passionen. Det var klippegrunden. Det grå og faste urfjeld, hvor hun kunne stå uden at vakle og uden at risikere at synke ned i fortvivlelsens afgrund igen.

Noget i den retning.

Noget i den retning havde hun tænkt for femten år siden, da han bankede på døren og sagde, at han havde en flaske Bourgogne, som han havde købt i sin sommerferie, og som han ikke orkede at drikke alene.

Og havde hun ikke tænkt på det med fjeldet lige i det øjeblik, hvor han stod i døren, så var hun i hvert fald begyndt at tænke det meget hurtigt efter. Da de begyndte at støde ind i hinanden.

I vaskerummet. Ude på gaden. I forretninger.

Eller da hun sad ude på altanen i de lune sommernætter og forsøgte at vugge Mikaela i søvn, og han stod lænet mod rækværket tre meter fra hende og røg på sin pibe og stirrede på resterne af solnedgangen, der bredte sig over himlen ude mod vest – ude ved bygrænsen.

Væg til væg. Det virkede som en tanke.

En trykkesgud, der rakte sin finger af sten ud mod hende,

mens hun drev omkring i sit sårbare fartøj på følelsernes hav.

Rakte fingeren ud til hende og til Mikaela. Ja, akkurat sådan havde det været. Bagefter kunne hun le af det. Eller også kunne hun ikke.

Under alle omstændigheder var det femten år siden. Mikaela var tre dengang. Nu var hun atten. Den her sommer fyldte hun atten.

Som sagt, havde han gentaget inde bag avisen. Lykkeligere bliver hun ikke af det.

Hvorfor havde hun ikke lyttet til ham? Om og om igen kom dette spørgsmål til hende siden hen. I de dage, der var fyldt med uro og fortvivelse. Da hun forsøgte at mobilisere alle sine kræfter og se tilbage – se alle leddene i kæden ... eller bare slap sine tanker løs. Kræfter var der ikke mange af i den periode. Netop de forbandede sommerdage.

Men hun havde jo blot gjort det rigtige. Det var sådan, hun havde set på det. Jeg har jo bare gjort, hvad der var ret og rimeligt. Jeg har ladet være med at svigte det, der var besluttet, og det, der havde ligget begravet i alle de år. Som en sten på en måde. En mørk rullesten sænket ned på bunden af glemslens mudrede brønd. Men en sten, som det var lovet og sagt, at man skulle fiske op igen, når tiden var inde til det.

Forsigtigt og respektfuldt naturligtvis. Men ikke desto mindre fiske op. Op i lyset. Op hvor Mikaelas uafviselige blik kunne se den. Det var nødvendigt, uanset hvordan man vred og vendte det; en slags uligevægt, der havde ventet i mange år på at komme i ligevægt. Og nu måtte det ske.

Den dag, hvor hun fyldte atten. Selv om de ikke havde diskuteret det, så havde Helmut nok vidst det også. Været klar over det hele tiden. Bare uden at erkende det ... der måtte komme en dag, hvor Mikaela skulle have sandheden at vide. Man havde ikke ret til at holde et barns oprindelse hemmelig for det. Man måtte ikke skjule rødderne under alle tidens visne blade og hverdagens trivialiteter. Man måtte ikke vildlede hende på vej ud i selve livet.

Det rette? Livet? Sandheden? Bagefter forstod hun ikke, hvordan hun havde været i stand til at bruge den slags pompøse ord i sine tanker. Var det ikke netop dette hovmod, der havde slået tilbage og havde vendt sig mod hende? Var det ikke netop sådan, det hang sammen?

Hvem var hun, at hun skulle tale om rigtigt og forkert? Hvem var hun, at hun skulle tage den slags letsindige beslutninger og blot trække på skuldrene af Helmut's kortfattede advarsler uden at bruge så meget som tre fjerdedele af et sekund på at overveje dem?

Altså ikke før bagefter. På det tidspunkt, hvor spillet alligevel var tabt. Disse dage og nætter, hvor alting virkede, som om det tabte selv den mindste mening og værdi – hvor hun var blevet forvandlet til en robot og ikke længere så meget som stirrede efter disse gamle tanker, der trak forbi i hendes bevidsthed som rester af skyer over dødens blygrå nattehimmel. Hun lod dem bare glide. Lod dem afslutte deres trøstesløse færd fra horisont til horisont.

Fra glemsel til glemsel. Fra nat til nat og fra mørke til mørke. Af sten er du kommet.

Fra dit gabende sår stiger dit stumme skrig mod en død himmel.

Stenens smerte. Som er hårdere end alt andet.

Og sindssygen, selve sindssygen, der lå og ventede lige rundt om hjørnet.

Denne attenårs fødselsdag. En fredag. I juli måned. Hvor det var hedt som i helvede.

Jeg gør det, når hun kommer hjem fra træning, havde hun sagt. Så slipper du for at være med. Så kan vi spise middagsmad bagefter i ro og fred. Hun skal nok tage det pænt, det kan jeg mærke på mig selv.

Først var der ikke andet end tavshed.

Men så var den kommet. Reaktionen. Hvis det absolut var nødvendigt. Men først da han stod ved køkkenvasken og skyllede sin kaffekop.

Det er dit ansvar, ikke mit.

Jeg er nødt til det, forsvarede hun sig. Kan du ikke huske, at jeg lovede hende det, da hun fyldte femten. Hun ved, at der er noget, som mangler. Hun forventer det af mig.

Hun har aldrig nævnt det, siger han. Ud ad mundvigen. Med ansigtet vendt bort.

Det er rigtigt. Det må hun også medgive ham.

Det er griller. Men du må vel gøre, som du vil. Selv om jeg ikke forstår, hvad det skal gøre godt for.

Så mange ord. Nøjagtig så mange. Og så gik han sin vej.
Griller?
Gør jeg det for hendes skyld eller for min egen? Spørgsmålet
slog hende pludselig.
Årsager? Bevæggrunde?
Uklare som grænselandet mellem drøm og vågenhed.
Uudgrundelige som stenen selv.
Snak. Bortforklaringer. Hun ved det jo godt.

3

Den 9. juli 1999

Da kriminalinspektør Ewa Moreno stoppede op foran døren ind til kommissær Reinharts kontor, var klokken kvart i tre om eftermiddagen, og hun længtes efter en kold øl.

Hvis hun havde været født i en anden samfundsklasse eller havde været begavet med lidt mere fantasi, så ville hun måske have længtes efter et glas kold champagne i stedet (for slet ikke at tale om tre – fire stykker), men den dag var al evne til fornuftig tankevirksomhed og al indlevelsesevne blevet svedt ud allerede i løbet af de tidlige morgentimer. Temperaturen lå på godt tredive grader, og der havde den ligget hele dagen. Både ude i byen og inde på politigården. Højtrykket emmede varme som et glemt, manisk strygejern, og skulle man være helt konkret, var der faktisk kun to ting, der kunne sikre overlevelsen (ud over noget koldt at drikke): stranden og et skyggefuldt sted.

På politigården i Maardam var der ikke meget, der mindede om stranden.

Men persienner var der. Og garanteret skyggefulde korridorer. Hun blev stående med hånden på dørhåndtaget, mens hun holdt en impuls tilbage (der slog fra sig som en coladrukken spyflue, hvilket gav en temmelig jævnbyrdig kamp) til slet ikke at dreje håndtaget – til at stikke af.

I stedet for at træde ind og høre, hvorfor han ville snakke med hende.

Impulsen var i øvrigt velbegrundet. Der var nemlig mindre end to timer, til hun skulle gå på ferie.

To timer. Et hundrede og tyve kvalmende minutter. Hvis der altså ikke skete noget uforudset.

Morenos intuition sagde hende, at det formodentlig ikke var for at ønske hende god ferie, han havde bedt hende om at komme. Det havde ikke lydt sådan, og desuden var det ikke rigtigt Reinharts stil.

Hvis der altså ikke skete noget uforudset ...

På en eller anden sær måde så virkede det uforudsete slet ikke

specielt uforudsigeligt. Hvis hun ellers havde været i stand til at få fornuftige odds på det, så ville hun oven i købet have kunnet sætte penge på det. Sådan var det jo i dette job – dette prestigeløse strømmerjob. Og det var desuden ikke første gang.

Skulle man med andre ord stikke af eller skulle man ikke? Bag-efter ville hun jo altid kunne hævde, at noget var kommet i vejen. At hun ikke havde haft tid til at kigge ind, som han havde bedt hende om.

Kigge ind? Lød det ikke lumsk?

Kig ind til mig engang efter frokost. Det tager ikke ret lang tid ...

Fanden heller, tænkte hun. Det var lumsk som en sulten kobra.

Efter en kort indre kamp druknede fluen, og hendes luthersk-calvinistiske strømmermoral sejrede. Hun sukkede, trykkede håndtaget ned, trådte ind og sank ned i besøgsstolen med advarslerne dansende som ophidsede sommerfugle bag tindingerne. Og i maven.

“Hvad var det, du ville?” sagde hun.

Reinhart stod ved vinduet og røg og så generelt ulykkesvars-lende ud. Hun bemærkede, at han havde badesko på fødderne. Ly-seblå badesko.

“Salve,” sagde han. “Vil du have noget at drikke?”

“Hvad har du på lager?” spurgte Moreno, og atter dukkede den kolde øl op for hendes indre øje.

“Vand. Med eller uden brus.”

“Jeg tror, at jeg springer over,” sagde Moreno. “Hvis du ikke tager mig det ilde op. Og hvad var der så?”

Reinhart kløede sig i skægstubbene og lagde piben fra sig ved siden af urtepotten i vindueskarmen.

“Vi har fundet Lampe-Leermann,” sagde han.

“Lampe-Leermann?” sagde Moreno.

“Ja,” sagde Reinhart.

“Hvem er vi?” sagde Moreno.

“Nogle kolleger. Ude i Lejnice. Ja, egentlig skete det i Behren-see, men de tog ham med ind til Lejnice. Det var Lejnice, som var nærmest.”

“Godt. Og vel også på høje tid. Problemer?”

“Et,” sagde Reinhart.

“Virkelig?” sagde Moreno.

Han lod sig synke ned i stolen bag skrivebordet overfor hende og så på hende med et blik, der antagelig var ment som helt igennem uskyldigt. Moreno havde set det før og sendte en diffus bøn ud gennem vinduet. Ikke nu igen – sådan lod bønnens anden sætning.

“Et problem,” gentog Reinhart.

“Lad mig høre,” sagde Moreno.

“Han er ikke specielt samarbejdsvillig.”

Moreno svarede ikke. Reinhart rykkede rundt på papirerne på skrivebordet og så ud, som om han ikke helt vidste, hvordan han skulle komme videre.

“Eller rettere sagt – han *er* samarbejdsvillig. Men kun under forudsætning af, at han må tale med dig.”

“Hvad?” sagde Moreno.

“Kun under forudsætning af, at han må tale med ...”

“Jeg hørte godt, hvad du sagde,” sagde Moreno. “Men hvorfor i alverden vil han tale med mig?”

“God only knows,” sagde Reinhart. “Men sådan står sagen – og det er altså ikke min skyld. Lampe-Leermann er indstillet på at aflægge en fuldstændig tilståelse, på betingelse af at det er dine fødder, han lægger den foran. Dine og ingen andres. Han bryder sig ikke om mandlige strømere, siger han. Er det ikke sært?”

Moreno stirrede en tid på det billede, der hang over Reinharts hoved. Det forestillede et svin i jakkesæt, der stod på en prædikestol og kastede fjernsynsapparater ud til en ekstatiske samling idioter. Eller måske en forsamling af dommere i parykker – det var svært at afgøre helt præcis. Hun vidste, at politimesteren adskillige gange havde forsøgt at overtale ham til at fjerne billedet, men ikke desto mindre hang det der altså stadigvæk. Rooth havde påstået, at det var et symbol på handlefrihed og tankefrihed og bevidsthed i politikorpset, og Moreno havde en vag fornemmelse af, at det nok ikke var nogen helt dårlig analyse. Men hun havde aldrig spurgt Reinhart personligt. Eller politimesteren for den sags skyld.

“Jeg går på ferie om to timer,” sagde hun og forsøgte sig med et venligt smil.

“Han sidder ude i Lejnice,” fortsatte Reinhart uanfægtet. “Et nydeligt sted. Og du vil kunne klare det på en dags tid. Eller to. Højst.”

Moreno rejste sig og gik over til vinduet.

“Men hvis du hellere vil have ham hentet herind, så kan vi naturligvis også godt klare det,” sagde Reinhart bag ryggen på hende.

Hun så ud over byen og højtrykket. Det var kun et par dage gammel, men det virkede, som om det ville holde. Det havde fru Bachman på første sal sagt, og det sagde meteorologerne i fjernsynet også. Hun besluttede sig for, at hun ikke ville svare. Ikke uden at være bistået af en god sagfører eller formidlet af et klarere tilbud. Der gik ti sekunder. Og det eneste, man kunne høre, var bruset nede fra byen og den klaprende lyd af Reinharts badesko, når han vrakkede med fødderne.

Badesko? Han kunne vel i det mindste have anskaffet sig et par sandaler. En kriminalkommissær i lyseblå badesko?

Måske havde han taget bad i frokostpausen og glemte at skifte? Eller også havde han været inde for at snakke med politimesteren og havde taget dem på som en slags misforstået protest. Det var svært at afgøre den slags, når det var Reinhart, det drejede sig om. Han kunne lide at markere sine synspunkter.

Til sidst gav han op.

“For fanden da,” sagde han. “Tag dig nu sammen. Vi har ledt efter den skiderik i flere måneder. Og nu har Vrommel så endelig fået fat i ham ...”

“Vrommel? Hvem er Vrommel?”

“Politimesteren i Lejnice.”

Modstræbende begyndte Moreno at tænke. Hun blev stående med ryggen til Reinhart, mens billederne af Lampe-Leermann hurtigt blev fremvist for hendes indre øje ... ikke nogen hovedperson i underverdenen – helt givet ikke – men det var korrekt, at man havde været på jagt efter ham en tid. Han var mistænkt for at have deltaget i et par væbnede røverier i marts og april, men det var slet ikke det, man var interesseret i. I det mindste ikke til at begynde med.

Til at begynde med var det derimod hans forbindelser til andre – til folk af en betydeligt værre kaliber end han selv. Ledere i den såkaldte organiserede kriminalitet, for at anvende et populært men også slidt udtryk. Forbindelsen var dokumenteret hinsides enhver tvivl, og Lampe-Leermann var kendt for at ville snakke. Kendt for – i det mindste når han selv var i fare – at tænke mere på sit eget skind end på andres og kendt for gerne at ville dele sin sorte

viden med politietaten. Hvis det ellers tjente hans egne interesser og kunne klares med en vis diskretion.

Og det kunne det denne gang. Det var der i hvert fald grundlag for at tro. Reinhart troede det, og Moreno var tilbøjelig til at give ham ret. I det mindste i princippet. Det var derfor, man havde eftersøgt Lampe-Leermann lidt mere intensivt, end man plejede at gøre. Det var derfor, man havde fundet ham. Og så i dag af alle dage.

Men at han insisterede på at lette sit hjerte over for inspektør Moreno, var unægtelig kommet noget uventet. Det var et aspekt, som de ikke havde taget med i beregningen. Det havde hun ikke – og det var der heller ikke andre, som havde. Den eneste, der havde tænkt på det, var nok en eller anden ondsksfuld overjordisk magthaver ... satans også, at man aldrig ...

“Han kan godt lide dig,” afbrød Reinhart hendes tanker. “Og det er der ingen grund til at skamme sig over. Jeg tror, at han kan huske dengang, hvor vi spillede ond politimand og god politimand med ham for nogle år siden ... men uanset årsagen, så er det altså sådan. Han vil snakke med dig og med ingen andre. Selv om du jo altså skal på ferie.”

“Ja, det er jo lige det,” sagde Moreno og vendte tilbage til sin stol.

“Der er ikke så langt op til Lejnice,” sagde Reinhart. “Hundrede eller hundrede og tyve kilometer vil jeg tro ...”

Moreno svarede ikke. I stedet lukkede hun øjnene, mens hun viftede sig med gårsdagens Gazett, som hun havde taget fra avisbunken på skrivebordet.

“... jeg kom til at tænke på det, du sagde om det hus, du skulle op til. Var det ikke i Port Hagen?”

Fandens også, tænkte Moreno. Han kan huske det. Han har sgu arbejdet på det her.

“Jo,” sagde hun. “Det er korrekt. Det ligger i Port Hagen.”

Reinhart forsøgte igen at se uskyldig ud. Han ville være et fund til at spille ulven i Rødhætte, tænkte Moreno.

“Hvis jeg ikke tager fejl, så ligger det indenfor rækkevidde,” sagde han. “Højest ti kilometer nord for Lejnice. Jeg var der som barn et par gange. Du ville faktisk være i stand til at ...”

Moreno kastede avisen fra sig med en træt gestus.

“Allright,” sagde hun. “Vi stopper her. Jeg skal nok klare det.

Satans også, men du ved lige så godt som jeg, at Lampe-Leermann er noget af det ledeste, der nogensinde har gået i et par håndsyede sko ... eller med signetring. Og bortset fra det så lugter han næsten altid af gamle hvidløg ... bemærk dig at jeg siger gamle ... jeg har intet mod frisk hvidløg. Men jeg klarer det, du behøver ikke at anstrenge dig mere. Satans også en gang til! Hvornår skal det ske?”

Reinhart gik hen til vinduet og begyndte at kradse sin pibe ud i urtepotten.

“Jeg sagde til Vrommel, at du nok ville dukke op i morgen.”

Moreno stirrede på ham.

“Har du aftalt en tid uden at spørge mig?”

“*Nok*,” sagde Reinhart. “Jeg sagde, at du *nok* ville være der i morgen. Hvad fanden er der i vejen med dig? Spiller vi ikke på samme hold mere, eller hvad handler det om?”

Moreno sukkede.

“Okay,” sagde hun. “Og undskyld. Jeg havde alligevel tænkt mig at tage af sted i morgen tidlig, så det ændrer ikke det store ved min planlægning.”

“Godt,” sagde Reinhart. “Jeg ringer til Vrommel og bekræfter aftalen. Hvornår cirka?”

Hun tænkte efter.

“Ved ettiden. Sig at jeg kommer klokken et, og at Lampe-Leermann ikke må få hvidløg til frokost.”

“Ikke engang frisk hvidløg?” spurgte Reinhart.

Hun svarede ikke. Da hun var på vej ud gennem døren, mindede han hende om det alvorlige i sagen.

“Og se nu at få hvert eneste skide navn ud af den satan – hvert eneste navn, som han sidder inde med. Både du og han får bonus for hvert eneste røvhul, vi kan spærre inde.”

“Naturligvis,” sagde Moreno. “Og i øvrigt bander du alt for meget. Men farven på skoene er da nydelig ... virker meget ungdommelig.”

Før Reinhart nåede at svare, var hun smuttet ud på gangen.

4

Det var først, da hun var kommet hjem og stod under bruseren, at hun fattede det. At det var et tegn.

Hvad skulle det ellers være? Hvordan skulle det ellers tolkes? Franz Lampe-Leermann, der bare sådan uden videre dukkede op ud af det blå og gik til angreb på hendes ferie, to timer før den skulle begynde? Det var der vel ikke den store sandsynlighed for. Eller også var der. Det afhang af, hvordan man så på det. Han havde været i stand til at gemme sig for politiet omtrent siden midten af april – det var på det tidspunkt, og efter et ganske sjusket gennemført bankrøveri i Linzhuisen skærtorsdag, at de for alvor var gået på jagt efter ham – og så blev idioten lige akkurat snuppet nu. Og i Lejnice af alle steder.

Lejnice. En lille, meget lidt bemærkelsesværdig kystby med rundt regnet tyve-femogtyve tusind indbyggere. Plus nogle tusinder ekstra om sommeren. Belliggende, nøjagtig som Reinhart havde påpeget, ikke mere end ti kilometer fra det sted, hvor hun havde tænkt sig at opholde sig de to første uger af sin ferie.

Port Hagen. En endnu mindre by. Det var helt sikkert. Men en gang imellem var det dejligt med små byer. Og desuden var det her, Mikael Bau havde sit sommerhus.

Mikael Bau, tænkte hun. Min nabo og min partner for tiden.

For tiden? Sådan tænkte hun videre. Partner? Det lød åndssvagt. Men alt andet ville lyde endnu værre. Eller i det mindste forkert.

Forlovede? Elsker? Kæreste?

Kunne man have kærester, når man var toogtredive?

Måske bare *min fyr* – helt enkelt. Sådan afsluttede hun diskussionen. Derefter lukkede hun øjnene og begyndte at gnide jobshampoo i håret. Hun havde levet uden en *fyr* i mere end to år, efter at hun var sluppet af med Claus Badher, og det havde ikke været sjove år. Ikke akkurat fortræffelige år. Hverken for hende selv eller for hendes omgivelser. Det var hun den første til at erkende.

Det var ikke nogle år, hun ønskede at opleve igen, også selv om hun havde lært en del. Måske var det sådan, man skulle se på det. Desuden ville hun heller ikke have årene med Claus tilbage. Aldrig i livet. Det ønskede hun endnu mindre.

I alt syv spildte år altså. Sådan opsummerede hun. Fem med Claus og to alene. Var hun måske i gang med at samle sammen til et helt spildt liv, når det kom til stykket?

Who knows, tænkte hun. *Life is what happens to you when you are busy making other plans*. Hun gubbede lidt mere med skummet og begyndte så at skylle hovedet.

Hvad der ville komme ud af forholdet til Mikael Bau, var det under alle omstændigheder for tidligt at spørge om. I hvert fald havde hun ingen lyst til at spørge – ikke lige nu. Det var sidste vinter, at hun så småt begyndte at se ham; han havde inviteret hende til middag samme dag, hvor hans tidligere kæreste havde slået op med ham – i midten af december var det, midt i den rædselsfulde periode, hvor de havde travlt med at søge efter Erich Van Veeterens morder – men der var gået en måned, før hun tog sammen og gengældte invitationen. Der var gået yderligere halvanden måned, før hun tog skridtet fuldt ud og gik i seng med ham. Eller til *de* tog skridtet fuldt ud. Det var sket i begyndelsen af marts, hvis man skulle være mere præcis. Den fjerde. Det kunne hun huske, fordi det var hendes søsters fødselsdag.

Og så var det fortsat naturligtvis. Selv om hun var kriminalinspektør og han socialrådgiver. De var jo ikke andet end mennesker.

Han plejede at formulere det på netop den måde. Skide være med det, Ewa. Hvad vi end er, så er vi trods alt ikke andet end mennesker.

Det kunne hun godt lide. Det var uprætentiøst og sundt. Mindede ikke det mindste om Claus Badher – og jo mindre Mikael Bau mindede om Claus Badher, jo bedre. Det var en enkel, men også intuitivt sikker målestok. Nogle gange var man nødt til at ty til det platte, når det drejede sig om den mere komplicerede del af sjælelivet, det var hun gammel nok til at have fattet. Måske skulle man gøre det hele tiden. Det følte hun sig en gang imellem fristet til. Skære ned på psykologien og leve på instinkterne i stedet for. Desuden var der dejligt at føle sig begæret, det var helt sikkert. *Carpe diem* måske?

Det var så let at sige og sværere at gøre, tænkte hun også og trådte ud af brusebadet. Som om man bare kunne holde op med at tænke på kommando. Men hvordan det end hang sammen, så ejede Mikael Bau altså et gammelt hus i Port Hagen. Han havde det sammen med fire søskende, hvis hun ellers havde forstået det ret; det

var et slags familieklenodie, og i år i juli var det hans måned.

Det var stort og tarveligt, havde han sagt. Men også meget charmerende og helt ugenert beliggende. Rindende vand havde man dog. I det mindste en gang imellem. Og hundrede meter til stranden.

Det lød så godt, som en dårligt betalt kriminalinspektør kunne forlange det, så hun havde sagt ja tak til to uger uden længere betænkningstid. Faktisk helt uden; det var sket en søndag formiddag i maj, hvor de både havde elsket og spist morgenmad i sengen. Først det ene og så det andet; visse dage gik det ligesom lettere end andre, hvilket næppe var nogen nyhed.

Altså to uger midt i juli. Sammen med sin fyr ude ved havet.

Og så kom Franz Lampe-Leermann!

Et ualmindelig klodset varsel med en formidabelt dårlig timing.

Hun spekulerede over, hvad det skulle betyde. Men det var måske ikke meningen, at man skulle finde en mening med alting?

Som *kommisssæren* af og til havde formuleret det.

Efter brusebadet pakkede hun, og da hun var færdig med det, ringede hun til Mikael Bau. Uden at gå i detaljer forklarede hun, at hun ville dukke op et stykke ud på eftermiddagen i stedet for til frokost, fordi der var kommet noget i vejen.

Arbejde, sagde han.

Det tilstod hun.

Han lo og sagde, at han elskede hende. Det var han begyndt at sige på det sidste, og det var sært, så splittet hun følte sig, når han sagde det.

Jeg elsker dig.

Selv havde hun aldrig taget de ord i sin mund. Det ville aldrig falde hende ind at gøre det, før hun var sikker. De havde talt om det. Han havde naturligvis givet hende ret – for hvad skulle han ellers gøre? Han havde også sagt, at det var på samme måde for ham. Forskellen var bare, at han *var* sikker. Allerede.

Hun havde spurgt, hvordan han kunne være det.

Jeg har nok haft lidt færre dårlige oplevelser end dig, havde han svaret. Jeg vover at kaste mig ud på dybt vand og ind i det ukendte lidt før.

Fanden heller, tænkte Ewa Moreno. Vi har alle sammen vores

private forhold til sproget og ordene. Og navnlig til kærlighedens sprog. Det behøvede ikke at have det mindste med dårlige erfaringer at gøre.

Men hun spekulerede godt nok – som hun havde gjort det mange gange – over, hvordan det egentlig hang sammen med hans gamle kæreste Leila. De havde været kærester i over tre år, det havde han fortalt, og samme aften hvor hun forlod ham, så var han altså bare trasket en etage op og havde ringet på hendes dør. Havde indbudt hende til den middag, som han havde lavet til Leila. Helt ærligt, var det ikke lidt sært?

Da hun spurgte ham, havde han brugt maden som undskyldning. Han havde jo lavet mad til to mennesker. Man stod ikke i køkkenet i halvanden time, sagde han, for derefter at sluge det hele mutters alene på ti minutter. Ikke på vilkår.

De kom også ind på det med maden denne gang.

“Hvis du tager en god flaske hvidvin med, så skal jeg forsøge at finde en rimelig fisk til dig. Der plejer at stå en gammel fyr inde på torvet. Han kommer ind med sin egen båd og sin egen fangst hver morgen. Træben har han også for resten. Turisterne tager tusindvis af billeder af ham hver sommer ... jeg vil i hvert fald forsøge.”

“Så siger vi det,” sagde Moreno. “Jeg stoler på, at du har hellet med dig. Desuden har jeg jo givet dig tre timer ekstra. For resten ...”

“Ja?”

“Nej, det kan være lige meget.”

“Sludder og vrøvl.”

“Okay. Hvilken farve har dine badesko?”

“Mine badesko?”

“Ja.”

“Hvorfor vil du vide, hvilken farve mine badesko har? Der er sikkert mindst ti par her i huset ... eller snarere tyve. Men ejendomsforholdene står lidt hen i det uvisse.”

“Godt,” sagde Moreno. “Det betragter jeg som et godt varsel.”

Mikael Bau sagde, at nu fattede han ikke en brik, og at hun skulle se at få fat på noget, der kunne beskytte hende mod solen. Hun lovede at overveje sagen, og så afsluttede de samtalen. Han gentog aldrig det med, at han elskede hende, og det var hun taknemmelig for.

Selv om hun altså også var noget splittet.

Senere på aftenen ringede Reinhart, og i en halv times tid diskuterede de, hvordan forhøret med Lampe-Leermann skulle tilrettelægges. I og for sig virkede det ikke specielt kompliceret – men på den anden side var det naturligvis vigtigt at få ham til at give så meget fra sig som muligt. Mange navne og væsentlige navne.

Vigtigt var det desuden at tænke på bevisbyrden. Således at det siden hen blev muligt at rejse tiltale mod alle de herrer, som rigeligt fortjente det. Spørgsmålet om, hvad Lampe-Leermann skulle have til gengæld, måtte man naturligvis også tage med i overvejelserne. Men både Reinhart og Moreno havde prøvet den slags før, så til sidst stillede kommissæren sig tilfreds med planlægningen.

Når den skiderik nu havde insistert på at tale med inspektør Ewa Moreno, så var han vel også nødt til at åbne munden. Det mente han.

Åbne munden og slippe noget ordentligt ud.

To ting bare, sagde Reinhart afslutningsvis. For det første skulle der bruges båndoptager. For det andet skulle man ikke love noget konkret. Ikke til at begynde med. Det burde Lampe-Leermann også være indforstået med.

“Det ved jeg godt,” sagde Moreno. “Jeg er jo ikke født i går. Hvordan er Vrommel for resten?”

“Aner det ikke,” sagde Reinhart. “Han lyder som en korporal i hæren, når man taler i telefon med ham, og jeg bilder mig ind, at han er rødhåret. Men det kan i og for sig godt være en anden Vrommel.”

“Hvor gammel er han?”

“For gammel til dig. Han kunne nok være din bedstefar eller sådan noget.”

“Tak skal du have.”

Reinhart ønskede hende god jagt og sagde også, at han så frem til at modtage hendes rapport om et par dage. Højst tre.

“Rapport?” sagde Moreno. “Du får en udskrift af forhøret, og heller ikke det agter jeg at klare selv. Jeg er på ferie.”

“Hmf,” mumlede Reinhart. “Er der virkelig ingen idealer tilbage i etaten mere? Hvordan skal det dog gå med dette samfund?”

“Det vender vi tilbage til i august,” sagde Moreno.

“Hvis samfundet da stadigvæk eksisterer til den tid,” sagde Reinhart.